

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРЛИГИ**

БЕКИТИЛДИ
Кыргыз Республикасынын
билим берүү жана илим
министрлигинин
Буйругу № 863/1 _____
« 10 » май _____ 2022ж.

Каттоо номери 8
Код 200724

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН КЕСИПТИК ОРТО БИЛИМ
БЕРҮҮСҮНҮН
МАМЛЕКЕТТИК БИЛИМ БЕРҮҮ СТАНДАРТЫ**

Адистиги: 240404 «Мунай менен газды кайра иштетүү»

Квалификациясы: техник-технолог

Кочкор-Ата, 2022ж

1-глава. Жалпыжоболор.

1. Ушул Кыргыз Республикасынын кесиптик орто билим берүүсүнүн 240404 "Мунай менен газды кайра иштетүү" адистиги боюнча Мамлекеттик билим берүү стандарты (мындан ары - Мамлекеттик билим берүү стандарты) "Билим берүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы башка ченемдик укуктук актыларына ылайыктыштелип чыккан.

2. Ушул Мамлекеттик билим берүү стандартында төмөнкү түшүнүктөр пайдаланылат:

- **негизги кесиптик билим берүү программасы** - максаттарды, күтүлүүчү натыйжаларды тийиштүү адистик боюнча билим берүү процессин ишке ашыруунун мазмунун жана уюштурулушун регламенттөөчү окуу-методикалык документтердин жыйындысы;

- **сабактардын цикли** - окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон билим берүү программасынын бир бөлүгү же окуу сабактарынын жыйындысы;

- **модул** - окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү логикалык жыйынтыкка ээ болгон окуу сабактарынын бөлүгү;

- **компетенция** – окуучунун аныкталган бир чөйрөдө майнаптуу жана жемиштүү иштөөсү үчүн зарыл болгон билими жагынан даярдоого карата алдын ала коюлган социалдык коомдук талап (ченем);

- **кредит** - негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугунун шарттуу ченеми;

окутуунун натыйжалары - негизги билим берүү программасы/модулу боюнча окутуунун натыйжасында ээ болгон компетенциялар.

- **кесиптик стандарт** - кесиптик иштин конкреттүү түрүнүн чегинде анын мазмунуна жана сапатына карата талаптарды белгилөөчү, кызматкер кайсы иште болсо да, кайсыл уюмда болсо да өзүнүн ордун татыктуу ээлеши үчүн кызматкерде болушу милдеттүү болгон квалификациянын сапаттык деңгээлин баяндаган негиз түзүүчү документ.

Ушул Мамлекеттик билим берүү стандартын аткаруу менчигинин түрүнө жана ведомстволук таандыктыгына карабастан, кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу бардык билим берүү мекемелери үчүн милдеттүү болуп саналат.

2-глава. Колдонуу жааты.

3. Ушул Мамлекеттик билим берүү стандарты 240404 "Мунай менен газды кайра иштетүү» адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын

ишке ашырууда милдеттүү болгон ченемдердин, эрежелердин жана талаптардын жыйындысын билдирет жана Кыргыз Республикасынын аймагында тиешелүү адистик боюнча лицензиясы жана аккредитациясы бар, менчигинин түрүнө жана ведомстволук таандыктыгына карабастан кесиптик орто билим берүүнүн программаларын ишке ашыруучу бардык билим берүү уюмдарынын окуу-уюштуруу-методикалык документтерди иштеп чыгуусу, кесиптик орто билим берүүсүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн сапатын баалоосу үчүн негиз болуп эсептелет.

4. 240404 "Мунай менен газды кайра иштетүү» адистиги боюнча Мамлекеттик билим берүү стандартынын негизги колдонуучулары болуп төмөнкүлөр саналат:

- ушул адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырууга укуктуу билим берүү уюмдарынын администрациясы жана педагогикалык курамы;

- ушул адистиктеги негизги билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча өзүнүн окуу ишин натыйжалуу ишке ашыруу үчүн жооптуу студенттер;

- кесиптик иштин тийиштүү чөйрөсүндөгү адистердин жана иш берүүчүлөрдүн бирикмелери;

- Кыргыз Республикасынын билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органынын тапшырмасы боюнча негизги билим берүү программаларын иштеп чыгууну камсыз кылуучу окуу-методикалык бирикмелер жана кеңештер;

- кесиптик орто билим берүүнү каржылоону камсыз кылуучу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;

- кесиптик орто билим берүү системасында мыйзамдардын сакталышын контролдоону камсыз кылуучу, кесиптик орто билим берүү чөйрөсүндө аккредитациялоону жана сапатын контролдоочу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар.

- билим берүү программаларын жана уюмдарын аккредитациялоочу агенттиктер.

3-глава. Адистиктин жалпы мүнөздөмөсү.

5. 240404 "Мунай менен газды кайра иштетүү» адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүү формалары:

- күндүзгү;

- күндүзгү-сырттан (кечки);

- сырттан.

6. Жалпы орто билим берүүнүн базасында күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүүнүн адистиги боюнча негизги билим берүү программасын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү 1 жыл 10 айдан кем эместі түзөт. Ушул кесиптик билим берүү программасын негизги жалпы билим берүүнүн

базасында ишке ашыруу учурунда өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтү 1 (бир) жылга узартылат.

7. Кесиптик орто билим берүү программасына интеграцияланган жалпы орто билим берүүнүн жалпы билим берүү программасын (10 жана 11-класстар) ишке ашырууда жалпы орто билими жөнүндө документ (аттестат) берилбейт, ал эми сабактар боюнча баалар орто билим берүү жөнүндө документке (дипломго) коюлат.

8. Абитуриентте окууга тапшырууда төмөнкү документтердин бири болуусу тийиш:

-жалпы орто билими жөнүндө аттестат;

- негизги жалпы билими жөнүндө күбөлүк.

9. Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалыштырылган учурда кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүү мөөнөтү кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан күндүзгү окуу формасында өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө карата 6 айга узартылат.

Орто кесиптик билим берүүнүн программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюму кайра аттестациялоонун (кайра зачет тапшыруунун) жыйынтыгы менен башка адистик боюнча жогорку кесиптик билим же орто кесиптик билим алууда студент өздөштүргөн (өткөн) өзүнчө дисциплиналар (модулдар) жана (же) өзүнчө практикалар боюнча окутуунун натыйжаларын толук же жарым-жартылай кайра кабыл алышы мүмкүн.

Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн башка ченемдик мөөнөттөрү өзүнчө ченемдик укуктук акт менен бекитилет.

10. Күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларынын эмгек сыйымдуулугу 120дан кем эмес кредитти түзөт. Бир окуу семестринин эмгек сыйымдуулугу 30 дан кем эмес кредитке барабар (окуу процесси эки семестрлик болуп уюштурулган учурда).

Бир кредит студенттин окуу ишинин 30 саатына барабар (анын ичинде аудиториялык, өз алдынча иши жана аттестациянын бардык түрлөрү кирет).

Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча, ошондой эле окутуунун ат түрдүү айкалыштырылган учурда негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугу окуу жылы үчүн 45тен кем эмес кредитти түзөт.

11. Инсанды окутуу жана тарбиялоо жаатында 240404 "Мунай менен газды кайра иштетүү" адистиги боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын максаттары.

Кадрларды даярдоо чөйрөсүндө 240404 "Мунай менен газды кайра иштетүү" адистиги боюнча орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын окуу жаатындагы максаты болуп төмөнкүлөр саналат:

гуманитардык, социалдык, математикалык-экономикалык билимдердин негиздерине жана технологиялык жабдууларды эксплуатациялоо, технологиялык процесстерди ишке ашыруу, мунай жана газды кайра иштетүүнүн продукцияларынын сапатын баалоо боюнча жалпы жана кесиптик компетенцияларга ээ болгон техник-технологду даярдоо.

240404 "Мунай менен газды кайра иштетүү" адистиги боюнча орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын инсанды тарбиялоо жаатындагы максаты болуп төмөнкүлөр саналат:

- максатка умтулгандык, уюшкандык;
- эмгекчилдик, тырышчаактык жана жоопкерчилик;
- жарандуулук, коммуникативдүүлүк, толеранттуулук;
- жалпы маданиятын жогорулатуу;

12. 240404 "Мунай менен газды кайра иштетүү" адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишинин чөйрөсүнө мунай жана газды өндүрүү, кайра иштетүү жана жөнөтүү боюнча иш-чаралар кирет.

13. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишинин объекттери болуп төмөнкүлөр саналат:

- мунай, жаратылыш жана жолоочу (попутный) газ;
- газ конденсаты;
- сланец, көмүр;
- технологиялык процесстер;
- жабдуулар;
- магистралдык өткөргүч түтүктөр;
- автоматташтыруу каражаттары;
- нормативдик жана техникалык иш кагаздары;
- алгачкы эмгек жамааттары;

14. Бүтүрүүчү даярдалып жаткан кесиптик иштин түрлөрү:

- байланыш каражаттарын жана технологиялык жабдууларды эксплуатациялоо;
- 1-жана 2-категориядагы установкаларда технологиялык процессти жүргүзүү;
- мунай жана газды кайра иштетүүнүн продукцияларынын сапатын баалоо;
- өндүрүштө жагымсыз окуялардын келип чыгышын эскертүү жана жоюу;
- жамааттын бөлүмүнүн ишин пландоо жана уюштуруу;
- технологиялык курулмаларын оператору кызматынын ишин аткаруу;

15. Бүтүрүүчү даярдалышы керек болгон кесиптик иш милдеттеринин тизмеси:

- **байланыш каражаттарын жана технологиялык жабдууларды эксплуатациялоо:**
- жабдуулардын натыйжалуу иштөөсүн көзөмөлдөө;

- технологиялык процессти алып барууда байланышты жана жабдууларды эксплуатациялоонун коопсуздугун камсыздоо;

- жабдууларды ар кандай мүнөздөгү ондоо иштерин жүргүзүүгө даярдоо;

- 1-жана 2-категориядагы установкаларда технологиялык процессти жүргүзүү:

- талдоолордун жыйынтыгын жана автоматташтыруу каражаттарын пайдалануу менен технологиялык режимди көзөмөлдөө жана жөнгө салуу;

- чийки заттын, алынган продукциянын сапатын көзөмөлдөө;

- чийки заттын, продукциянын, реагенттердин, катализаторлордун, отун-энергетикалык ресурстардын сарпталышын көзөмөлдөө;

мунай жана газды кайра иштетүүнүн продукцияларынын сапатын баалоо:

- чыгарылган продукциянын сапатынын көрсөткүчтөрүн аныктоо;

- чыгарылган продукциянын жана компоненттердин сапатын баалоо;

- чыгарылган жараксыз(брак) продукциянын себептерин талдоо;

- өндүрүштө жагымсыз окуялардын(инцидент) келип чыгышын эскертүү жана жоюу:

- бузулган техникалык установкалардын себептерин талдоо;

- технологиялык процесстин режиминен чыгып кетүүнүн себептерин талдоо жана аларды жоюу боюнча чара көрүү;

- технологиялык блокто жагымсыз окуялардын келип чыгышын эскертүү боюнча чараларды иштеп чыгуу;

жамааттын бөлүмүнүн ишин пландоо жана уюштуруу:

- жамааттын ишин уюштуруу жана бөлүмдөр арасындагы кесиптик карым-катышты колдоо;

- өндүрүштүн көлөмү жана продукциянын сапаты боюнча өндүрүштүк тапшырмаларды аткарууну камсыз кылуу;

- эмгекти коргоонун, өнөр жайдын, өрт жана экологиялык коопсуздуктун эрежелерин сактоону камсыз кылуу;

- технологиялык иш кагаздарын түзүү;

- технологиялык установкалардын оператору кызматынын ишин аткаруу;

16. Бүтүрүүчүлөрдүн билимин улантуу мүмкүнчүлүгү.

240404 «Мунай менен газды кайра иштетүү» орто кесиптик билим берүү адистиги боюнча кесиптик негизги билим берүү программасын өздөштүргөн бүтүрүүчү төмөнкүлөргө даярдалды:

- тездетилген программалар боюнча тиешелүү профилдеги жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасын өздөштүрүүгө: (630400 Нефть жана газ иштери).

4-глава. Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу шарттарына жалпы талаптар.

17. Кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өз алдынча иштеп чыгышат. Негизги кесиптик билим берүү программасы адистик боюнча тиешелүү Мамлекеттик билим берүү стандартынын, улуттук квалификациялык базанын, тармактык квалификациялык алкактардын жана кесиптик стандарттардын (эгерде бар болсо) негизинде түзүлөт.

Кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары сунуштарга ылайык илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиянын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүшүн эске алуу менен 5 жылда бир жолудан кем эмес негизги кесиптик билим берүү программасын жаңыртууга милдеттүү. Билим берүүнүн сапатын гарантиялоо үчүн, төмөнкүлөрдөн турат:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу стратегиясын иштеп чыгууда;
- мониторингде, билим берүү программаларын мезгил-мезгили менен кароодо;
- так макулдашылган критерийлердин негизинде студенттердин билиминин жана көндүмдөрүнүн деңгээлин, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларын баалоонун объективдүү жол-жоболорун иштеп чыгууда;
- педагогикалык курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылууда;
- бардык ишке ашырылып жаткан билим берүү программаларын жетиштүү ресурстар менен камсыз кылууда, аларды пайдалануунун натыйжалуулугуна мониторинг жүргүзүүдө, анын ичинде угуучуларды сурамжылоо аркылуу;
- макулдашылган критерийлер боюнча үзгүлтүксүз өзүн-өзү текшерүүдө өзүнүн ишмердүүлүгүн (стратегиясын) баалоо жана башка билим берүү уюмдары менен салыштыруу;
- өзүнүн ишинин натыйжалары, пландары, жаңычылдыктары жөнүндө коомчулукка маалымдоодо.

18. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо алардын учурдагы, аралык жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясын камтууга тийиш.

Студенттерди учурдагы аттестациялоо орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан белгиленген (педагогикалык кеңеш тарабынан бекитилет) модулдук-рейтингдик баалоо тутумунун негизинде окуу семестринде жүргүзүлөт.

Студенттерди аралык аттестациялоо ар бир семестрдин аягында өткөрүлөт жана бардык дисциплиналар боюнча жыйынтыктоочу баа (экзамендик баа) семестрдеги учурдагы аттестациянын жыйынтыгы боюнча коюлат.

Студенттерди учурдагы, аралык аттестациялоо жана бүтүрүүчүлөрдүн жеке жетишкендиктеринин тийиштүү негизги кесиптик билим берүү программасынын этаптык же жыйынтыктоочу талаптарына ылайыктуулугуна жыйынтыктоочу аттестациялоо үчүн баалоо каражаттарынын негиздери түзүлөт, анын ичинде типтүү тапшырмалар; тесттер, модулдук тесттер, алар билимди, көндүмдөрдү жана алынган компетенциялардын деңгээлин баалоого мүмкүндүк берет. Баалоо каражаттарынын негиздери орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

Корутунду мамлекеттик аттестация Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте жүргүзүлөт.

19. Негизги кесиптик билим берүү программасын иштеп чыгууда орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрдүн жалпы компетенциялары (мисалы, социалдык өз ара аракеттенүү, өзүн өзү уюштуруу жана калыптандыруудагы активдүү мүнөзү, өз алдынча башкаруу компетенцияларынын мүмкүнчүлүктөрү) ишке ашырылат.

Кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- алардын социалдык-маданий чөйрөсүн калыптандырууга;
- инсандын ар тараптуу өнүгүүсү үчүн зарыл шарттарды түзүүгө;
- окуу процессинин социалдык-тарбиялык компонентин өнүктүрүүгө, анын ичинде студенттердин өз алдынча башкаруусун өнүктүрүүгө, студенттердин коомдук уюмдардын, спорттук-чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун иштерине катышуусуна көмөк көрсөтүү.

20. Кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун негизги кесиптик билим берүү программасы студенттин тандоосу боюнча дисциплиналарды камтууга тийиш. Окуучунун тандоосу боюнча дисциплиналарды түзүүнүн тартиби кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун педагогикалык кеңеши тарабынан белгиленет.

21. Кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- студенттерге алардын окуу программасын түзүүгө катышуунун реалдуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылуу;
- негизги кесиптик билим берүү программасын түзүүдө студенттерди алардын укуктары жана милдеттери менен тааныштыруу;
- студенттер тандап алган дисциплиналар алар үчүн милдеттүү болуп санала тургандыгын жана алардын жалпы эмгек сыйымдуулугу окуу планында каралгандан кем болбоого тийиш экендигин түшүндүрүүгө.

22. Студенттер негизги кесиптик билим берүү программасында каралган, студенттин тандоосу боюнча окуу дисциплиналарын өнүктүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын чегинде конкреттүү дисциплиналарды тандап алууга укуктуу.

23. Студенттер кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун негизги кесиптик билим берүү программасында каралган бардык тапшырмаларды белгиленген мөөнөттө аткарууга милдеттүү.

24. Негизги кесиптик билим берүү программасын иштеп чыгууда натыйжаларга жетишүү үчүн студенттер өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук-чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышууга милдеттүү.

25. Студенттин окуу жүктөмүнүн максималдуу көлөмү аудиториялык жана класстан тышкары (өз алдынча) окуу иштеринин бардык түрлөрүн кошкондо, жумасына 45 саат өлчөмүндө белгиленет.

Күндүзгү окуу формасы үчүн жумасына аудиториялык сабактардын көлөмү адистиктин өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен Мамлекеттик билим берүү стандарты тарабынан аныкталат жана ар бир окуу дисциплинасын окууга бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 35 пайызынан кем эмесин түзөт.

Окуу дисциплинасы боюнча өз алдынча иштөөгө бөлүнгөн сааттарга ошол окуу дисциплинасы (модуль) боюнча экзаменге даярдануу үчүн каралган убакыт кирет.

26. Сырттан (кечки) окуу формасында аудиториялык сабактардын көлөмү жумасына 16 сааттан кем эмес болууга тийиш.

27. Дистанттык окутууда студентке жылына 150 сааттан кем эмес өлчөмдө окутуучу менен окуу мүмкүнчүлүгү камсыз кылынууга тийиш.

28. Окуу жылындагы каникул убактысынын жалпы көлөмү 10 жуманы, анын ичинде кышкысын эки жумадан кем эместе түзүүгө тийиш.

5-глава. Негизги кесиптик билим берүү программасынын негизги талаптары.

29. 240404 "Мунайды жана газды кайра иштетүү" адистиги боюнча бүтүрүүчү негизги кесиптик билим берүү программасынын максаттарына жана ушул Мамлекеттик билим берүү стандартынын 11-16-пункттарында көрсөтүлгөн кесиптик ишинин милдеттерине ылайык төмөнкүдөй компетенцияларга ээ болууга тийиш:

а) жалпы:

ЖК-1 - өз ишин уюштура билүү, кесиптик милдеттерди аткаруунун ыкмаларын жана жолдорун тандап алуу, алардын натыйжалуулугун жана сапатын баалоо;

ЖК-2 - көйгөйлөрдү чечүү, стандарттуу жана стандарттуу эмес кырдаалдарда чечим кабыл алуу, демилгени жана жоопкерчиликти көрсөтүү;

ЖК- - кесиптик милдеттерди натыйжалуу ишке ашыруу, кесиптик жана инсандык өнүгүү үчүн зарыл болгон маалыматтарды издөө, чечмелөө жана пайдалануу;

ЖК-4

–

кесипти киши мердигинде маалыматтык-

коммуникациялык технологияларды колдонуу;

ЖК-5 - командада иштей билүү, кесиптештер, жетекчилик, кардарлар менен эффективдүү баарлаша билүү;

ЖК-6 - топтун мүчөлөрүнүн (баш ийгендердин) иши жана алардын жумуш ордунда окуусу, тапшырмаларды аткаруунун натыйжасы үчүн жоопкерчиликти өзүнө алуу;

ЖК-7 - өзүнүн жеке жана кесипкөй өнүгүүсүн башкаруу, эмгек шарттарынын өзгөрүшүнө жана кесиптик ишмердүүлүктөгү технологияларга көнүү;

ЖК-8

чакан командалар менен уюштуруучулук жана башкаруучулук ишке даяр болуу.

б) кесипти киши тин негизги түрлөрүнө ылайыктуу:

байланыш каражаттарын жана технологиялык жабдууларды эксплуатациялоо

КК1- жабдуулардын натыйжалуу иштөөсүн көзөмөлдөө;

КК2- технологиялык процессти алып барууда байланышты жана жабдууларды эксплуатациялоонун коопсуздугун камсыздоо;

КК3- жабдууларды ар кандай мүнөздөгү ондоо иштерин жүргүзүүгө даярдоо;

1-жана 2-категориядагы установкаларда технологиялык процессти жүргүзүү

КК4- талдоолордун жыйынтыгын жана автоматташтыруу каражаттарын пайдалануу менен технологиялык режимди көзөмөлдөө жана жөнгө салуу;

КК5- чийки заттын, алынган продукциянын сапатын көзөмөлдөө;

КК6- чийки заттын, продукциянын, реагенттердин, катализаторлордун, отун-энергетикалык ресурстардын сарпталышын көзөмөлдөө;

мунай жана газды кайра иштетүүнүн продукцияларынын сапатын баалоо

КК7- чыгарылган продукциянын сапатынын көрсөткүчтөрүн аныктоо;

КК8- чыгарылган продукциянын жана компоненттердин сапатын баалоо;

КК9- чыгарылган жараксыз продукциянын (брак) себептерин талдоо;

өндүрүштө жагымсыз окуялардын келип чыгышын эскертүү жана жоюу

КК10- бузулган техникалык курулмалардын себептерин талдоо;

КК11- технологиялык процесстин режиминен чыгып кетүүнүн себептерин талдоо жана аларды жоюу боюнча чара көрүү;

КК12- технологиялык блокто жагымсыз окуялардын келип чыгышын эскертүү боюнча чараларды иштеп чыгуу;

жамааттын бөлүмүнүн ишин пландоо жана уюштуруу

КК13-- жамааттын ишин уюштуруу жана бөлүмдөр арасындагы кесиптик карым-катышты колдоо;

КК14- өндүрүштүн колөмү жана продукциянын сапаты боюнча өндүрүштүк тапшырмаларды аткарууну камсыз кылуу;

КК15- эмгекти коргоонун, өнөр жайдын, өрт жана экологиялык коопсуздуктун эрежелерин сактоону камсыз кылуу;

КК16- технологиялык иш кагаздарын түзүү;

технологиялык курулмаларын оператору кызматынын ишин аткаруу;

30. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик программасы төмөнкү блокторду жана окуу циклдерин камтыйт:

1-блок "Дисциплиналар (модулдар)":

1) жалпыгуманитардык цикл;

2) математикалык жана табигый илимдер цикли;

3) кесиптик цикл;

4) дене тарбиясы;

блок 2 "Практика";

3-блок "Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация".

Кесиптик орто билим берүү мекемеси мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык негизги билим берүү программасын иштеп чыгат жана улуттук квалификациялык базага ылайык окутуунун натыйжаларына жетишүү үчүн жоопкерчилик тартат.

Негизги билим берүү программасынын ар бир блогуна тиешелүү болгон дисциплиналардын (модулдардын) жана алардын эмгек сыйымдуулугунун комплексин орто кесиптик билим берүү мекемеси блок үчүн белгиленген көлөмдө, аны өнүктүрүүнүн натыйжаларына карата талаптарды эске алуу менен өз алдынча улуттук квалификациялык база үчүн каралган окутуунун натыйжаларынын комплексинин формасын аныктайт.

Негизги кесиптик билим берүү программасы тизмеси жана эмгек сыйымдуулугу Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы тарабынан аныкталуучу жалпы гуманитардык циклдин милдеттүү дисциплиналарынын аткарылышын камсыз кылууга тийиш. Бул сабактардын мазмуну жана ишке ашыруу тартиби тиешелүү адистик боюнча орто кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартында белгиленет.

Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасы ушул Үлгүгө тиркелген структурага ылайык иштелип чыгат.

31. Дисциплиналардын ар бир циклинин негизги (милдеттүү) жана тандоо бөлүктөрү болууга тийиш. Тандоо бөлүгү студенттердин билимин, көндүмдөрүн жана көндүмдөрүн кеңейтүүгө же тереңдетүүгө, базалык бөлүктүн дисциплиналарынын мазмуну менен аныкталган мүмкүнчүлүктөрдү камсыз кылууга тийиш. Тандоо бөлүгү ишке ашырылып жаткан кесиптик билим берүү программасынын өзгөчөлүктөрүнө жараша орто кесиптик билим берүү мекемеси тарабынан белгиленет.

Милдеттүү бөлүктүн көлөмү мамлекеттик аттестациянын көлөмүн кошпогондо, негизги билим берүү программасынын жалпы көлөмүнүн 50 пайызынан ашпоого тийиш.

Орто кесиптик билим берүү мекемеси ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдарга (алардын каалоосу боюнча) алардын психофизикалык өнүгүүсүнүн өзгөчөлүктөрүн, индивидуалдык мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу менен негизги билим берүү программасы боюнча окуу мүмкүнчүлүгүн берүүгө жана зарыл болгон учурда өнүгүүсүнүн бузулууларын коррекциялоону жана социалдык бул адамдардын адаптацияланышын карайт.

32. Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууну окутулуп жаткан дисциплинанын профилине ылайык келген базалык билими бар, илимий жана илимий-методикалык иш менен системалуу түрдө алектенген педагогикалык кадрларды камсыз кылууга тийиш.

Кесиптик циклдин окутуучулары тиешелүү адистик же окуу багыты боюнча жогорку кесиптик билимге (авиациялык адистиктерден тышкары) ээ болууга тийиш.

Кесиптик циклдин окутуучуларынын сапаттык курамын баалоодо 10 жылдан ашык стажы бар өндүрүштүк кызматкерлер эске алынат.

Окутуучулар 5 жылда бир жолудан кем эмес кесиптик деңгээлин жогорулатууга жана квалификациясын жогорулатууга милдеттүү.

Кесиптик билим берүү программасы боюнча окутуучулардын жалпы санында штаттык окутуучулардын үлүшү 80%дан кем эмес болушу керек. Окуу процессине адистештирилген уюмдардын кызматкерлеринин ичинен 15%ке чейинки окутуучулар тартылышы мүмкүн.

Окутуучу-окуучунун нормативдик катышы 1:12ден ашпайт.

33. Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу ар бир студенттин негизги кесиптик билим берүү программасынын дисциплиналарынын толук тизмеси боюнча түзүлгөн маалымат базаларына жана китепкана фондусуна жетүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга тийиш. Кесиптик орто билим берүүнүн программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун билим берүү программасы лабораториялык практикумдарды жана практикалык көнүгүүлөрдү (түзүлүп жаткан компетенцияларды эске алуу менен аныкталат) камтууга тийиш.

Студенттерди негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон окуу адабияттары жана электрондук адабияттар менен камсыз кылуу стандартка ылайык келиши керек.

- бир студентке 0,5 нуска.

Билим берүү маалымат булактары заманбап талаптарга жооп бериши керек. Окуу процессинде мыйзам актылары, ченемдик документтер, кесиптик багыттагы мезгилдүү басылмалардын материалдары колдонулушу керек.

Гуманитардык жана социалдык-экономикалык дисциплиналар боюнча окуу процессинде акыркы 5 жылда, математика жана табият таануу боюнча акыркы 10 жылда, кесиптик жана атайын дисциплиналар үчүн акыркы 10 жылда окуу жана окуу адабияттары колдонулушу керек.

34. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму окуу планында каралган лабораториялык, дисциплинардык жана дисциплиналар аралык окуунун бардык түрлөрүн, студенттерди практикалык даярдоону камсыз кылуучу материалдык-техникалык базага ээ болууга тийиш. колдонуудагы санитардык жана өрткө каршы эрежелерге жана ченемдерге ылайык келген орто кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу уюм.

2 сменалык класстарды эсепке алуу менен 1 окуучуга (кв.м) жарактуу аянттын ченемдик мааниси 7 кв.м болушу керек.

240404 «Мунай менен газды кайра иштетүү» адистиги боюнча кабинеттердин лабораториялардын жана башка жайлардын минималдуу тизмеси

Кабинеттер:

коомдук-гуманитардык дисциплиналар: кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана кеп маданияты, чет тили, математика жана информатика, химия, физика; кесиптик дисциплиналар.

Жалпы кесиптик дисциплиналар:

Коопсуздук жана эмгектик коргоо,

Мунайдын химиясы жана технологиясы, аналитикалык

химия, физикалык жана коллоиддик

химия, интерактивдүү доскалар жана проекторлор менен компьютердик жана

интернет класстары;

Лабораториялар:

1. Электротехника жана электроника

2. Материал таануу

3. Метрология, стандартташтыруу жана сертификаттоо

4. Аналитикалык химия

5. Виртуалдык лаборатория

6. Информатика жана маалыматтык-коммуникациялык технологиялар (компьютер 1:12).

Приборлор, шаймандар, идиштер, инвентарлар, реагенттер (ар бири 1 бирдик):

1. Бинокулярдык микроскоп.
2. PH метр.
3. Аналитикалык баланс.
4. Техникалыктаразалар.
5. Кургатуучүн шкаф.
6. Муфель меши.
7. Цилиндрлер (50, 100,250, 500, 1000 мл үчүн)
8. Капкагы бар алюминий чөйчөк.
9. Бюкс.
10. Кыстармасы бар эксикатор.
11. Бүтүргөнтүтүк.
12. Тамчылаткыч.
13. Кум сааты
14. Колба.
15. Колба конус сымал.
16. Бюретта.
17. Миномет.
18. Химиялыкпробиркалар.
19. Фарфор чөйчөктөр.
20. Спиртттик колба.
21. Жалпактүбү бар колба.

Спорт комплекси:

Спорт залы

Кенирипрофилдегиачык стадион

Ок атуучу тир

Залдар:

Китепкана

Интернетке байланышкан окуу залы

Жыйындар залы

Медициналык пункт

35. Бүтүрүү квалификациялык иштердин мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө талаптар Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталуучу орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоону өткөрүүнүн тартибин эске алуу менен орто кесиптик билим берүү уюму тарабынан аныкталат.

Ортокесиптикбилимберүүнүн негизги кесиптикбилимберүү программасынын структурасы

Ортокесиптикбилимберүүнүн негизгибилимберүү программасынын түзүмү		Негизгибилимберүү программасынын көлөмү жана анын кредиттердеги кууциклдери
		1 жыл 10 ай
1-Блок	I. Жалпыгуманитардык цикл II. Математикалык жана табияттаануу цикли III. Кесиптик цикл	70-100(*)
	Дене тарбия (белгиленген семестрлерде жумасына 2 саат).	3-5 семестрлер
1-Блок	Практика	15-40(**)
3-Блок	Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация	5-10
Ортокесиптикбилимберүүнүн негизгибилимберүү программасынын көлөмү		120

Тиркеме-2

Орто кесиптик билим берүүнүн окуу планынын үлгүсү

адистиги: 240404 «Мунай мененгазды кайра иштетүү»

квалификациясы:техник- технолог

нормативдикокуюмөөнөтү: 1 жыл 10 ай

№ п/п	Дисциплиналардын аталышы (анын ичинде практика)	Эмгек сыйым- дуулугу		3-семестр	4-семестр	5-семестр	6-семестр				
		кредиттерде	сааттарда					Апталар саны			
								15- 18	15- 18	12- 18	12-18
1.	Жалпы гуманитардык цикл	18	540								
	Базалык (милдеттүү) бөлүгү	15	450								
1.1	Кыргыз тили жана адабияты	3	90	x							
1.2	Орус тили	2	60	x							
1.3	Чет тил	2	60	x							
1.4	Кыргызстандын тарыхы	4	120	x							
1.5	Манастануу	2	60		x						
1.6	Кыргызстандын географиясы	2	60		x						
	Элективдик бөлүгү	3	90								
	БАРДЫГЫ:	18	540								
2.	Математикалык жана табият таануу цикли	6	180								
	Негизги бөлүгү	4	120								
2.1	Профессионалдык математика	2	60	x							
2.2	Информатика	2	60		x						
	Элективдик бөлүгү	2	60								
	БАРДЫГЫ:	6	180								
3.	Кесиптик цикл	75	2250								
	Негизги бөлүгү	60	1800								
3.1	Электротехника жана электроника	2	60	x							
3.2	Метрология, стандартташтыруу жана сертификация	2	60	x							
3.3	Органикалык химия	2	60		x						
3.4	Аналитикалык химия	3	90		x						
3.5	Физикалык жана коллоиддик химия	3	90		x						
3.6	Химиялык технологиянын теориялык негиздери	4	120		x						
3.7	Инженердик графика	2	60			x					
3.8	Процесстер жана аппараттар	3	90			x					
3.9	Нефтинин жана газдын химиясы жана тех	4	120			x	x				

	нологиясы						
3.10	Кесиптик ишмердүүлүктөгү маалыматтык технологиялар	2	60			x	x
3.11	Экономиканын негиздери	2	60		x	x	
3.12	Нефтини кайра иштетүү өндүрүшүнүн жабдуулары	6	180			x	x
3.13	Нефтини жана газды кайра иштетүүнүн технологиялык процесстерин автоматташтыруу	6	180			x	x
3.14	Өмүрдүн коопсуздугу жана эмгекти коргоо	5	150			x	x
3.15	Нефтехимиялык синтез технологиясынын негиздери	4	120				x
3.16	Өндүрүштүү уюштуруу жана пландаштыруу	2	60				
3.17	Өндүрүштүк процесстерди автоматташтыруу	4	120				x
3.18	Компьютердик графика	4	120			x	
	Элективдик бөлүк жана тандоо курстары						
	БАРДЫГЫ:	15	450				
	Денетарбия	75					
4.	Практика				x	x	x
5.	Мамлекеттик сынак	15	450		x	x	x
6.	1. Гуманитардык-экономикалык дисциплиналар аралык мамлекеттик аттестациялоо 2. Кесиптик дисциплиналар аралык жыйынтык тоочу аттестациялоо	6	180				x
	Экзамендердин саны (макс)			8	8	8	8
	Курсту киштердин/долбоорлордун саны						
	Негизги окуу программасынын жалпы эмгек сыйымдуулугу	120	3600	30	30	30	30

Ушул стандарт 240404 «Мунай менен газды кайра иштетүү» адистиги үчүн Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад Мамлекеттик университетинин базалык билим берүү мекемеси – Кочкор-Ата колледжинин алдындагы ОКББнүн Мамлекеттик билим берүү стандарттарын иштеп чыгуу боюнча окуу-усулдук кеңеши тарабынан иштелип чыккан.

ОУКтун төрайымы, Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Кочкор-Ата колледжинин директору, т.и.к.

Назарбаева Б.С.

ОУКтун төрайымынын орун басары, Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Кочкор-Ата колледжинин окуу иштери боюнча директордун орун басары

Сатымкулова Ф.А.

Жооптуу катчы, Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Кочкор-Ата колледжинин “Атайын жана техникалык дисциплиналар” бөлүмүнүн башчысы

Пазылова З.П.

ОУКтун мүчөлөрү:

1. Циклдик комиссиянын төрайымы, Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Кочкор-Ата колледжинин өндүрүштүк иштер боюнча директордун орун басары

Кадыралиева В.А

2. Байэл-3 ЖАКнун нефтини кайра иштетүү ишканасынын башкаруучусу

А.С.Ульмасов